C NG & BÀI GI NG

V N HOÁ T CH C & O C KINH DOANH

PH NI V N HOÁT CH C

CH NG 1 NH NG V N CHUNG V V N HOÁ

- 1. Khái ni m v v n hoá
- 2. ctr ngc b nc a v n hoá
- 3. Vai trò c a v n hoá
- 4. Các m c c a v n hoá
- 5. V n hoá doanh nghi p

K t lu n

CH NG 2 XÂY D NG V N HOÁ DOANH NGHI P

- 1. N m yêu c u xây d ng v n hoá doanh nghi p.
- 2. N i dung c b n c a vi c xây d ng v n hoá doanh nghi p
- 3. B y b c xây d ng v n hoá thành công.

Ktlun

CH NG 3 THAY IV N HOÁ DOANH NGHI P

- 1 Yêucucavicthay i.
- 2 Ti n trình thay i.
- 3 Yêucu iving ilãnh o.

Ktlun

PH N II O C KINH DOANH

CH NG 1 NH NG V N CHUNG V O C KINH DOANH

- 1. Khái ni m v o c kinh doanh
- 2. Nh n di n các v n o c kinh doanh.
- 3. Vai trò c a $\,$ o $\,$ c kinh doanh trong doanh nghi $\,$ p.

K t lu n

CH NG 2 XÂY D NG O C KINH DOANH

- 1. Bi u hi n c a o c trong kinh doanh
- 2. Xây d ng o c trong kinh doanh.

K t lu n

PH N I V N HOÁ DOANH NGHI P

CH NG 1 NH NG V N CHUNG V V N HOÁ

1. Khái ni m v v n hoá

Tr ch t,v n hoá là nh ng i u t t p nh t c a dân t c, là ng l c duy trì truy n th ng v n hoá qua nhi u th h và là suy ngh ph bi n c a m i dân t c trên th gi i. V n hoá c hi u theo r t nhi u cách khác nhau và có nhi u nh ngh a khác nhau v v n hoá.

N u xét v ngôn ng :

- Ph ng Tây: v n hoá xu t phát t ti ng La tinh: cultus có ngh a là tr ng tr t, vun x i cây c i, th o m c làm cho nó xanh t i và t i t t.
  - Ph ng ông: v n là l ngh a, t t p và hoá là truy n t, giáo hoá, a nó ra.

N u xét theo ph m vi

- V n hoá theo ngh a h p
- V n hoá theo ngh a r ng.

V n hoá theo ngh a h p th $\,$ ng $\,$ c $\,$ ng nh $\,$ t v $\,$ i v n hoá tinh hoa. V n hoá tinh hoa là m t ti $\,$ u v n hoá ch $\,$ a nh $\,$ ng giá tr $\,$ áp $\,$ ng các nhu c $\,$ u b c cao c $\,$ a con $\,$ ng $\,$ i. Quy lu t chung là nh $\,$ ng giá tr $\,$ áp $\,$ ng các nhu c $\,$ u càng xa nh $\,$ ng $\,$ òi h $\,$ i v $\,$ t ch $\,$ t, $\,$ i th $\,$ ng, nh $\,$ t th $\,$ i bao nhiều thì tính giá tr $\,$ tính ng $\,$ i càng cao b $\,$ y nhiều, và do $\,$ v $\,$ y càng mang tính tinh hoa v $\,$ v $\,$ n hoá. Theo ngh a này, v $\,$ n hoá th $\,$ ng $\,$ c $\,$ ng nh $\,$ t v $\,$ i các lo $\,$ i hình ngh $\,$ thu $\,$ t, v $\,$ n ch $\,$ ng. V $\,$ n hoá theo ngh $\,$ a h $\,$ p th $\,$ ng $\,$ c $\,$ ng nh $\,$ t v $\,$ i v $\,$ n hoá $\,$ ng $\,$ x $\,$.

V n hoá c theo ngh a r ng là v n hoá trong khoa h c nghiên c u v v n hoá. Theo ngh a này, nh ngh a v n hoá c ng có r t nhi u. Ch ng h n, nh ngh a u tiên c a E.B. Tylor n m 1871 xem v n hóa là "m t ph c h p bao g m tri th c, tín ng ng, ngh thu t, o c, lu t pháp, t p quán, cùng m i kh n ng và thói quen khác mà con ng i nh m t thành viên c a xã h i ã t c". TS. Federico Mayor, T ng giám c UNESCO, thì xem "v n hóa bao g m t t c nh ng gì làm cho dân t c này khác v i m t dân t c khác

nh ngh a v n hoá ph bi n nh t hi n nay

V n hoá là m t h th ng c a các giá tr do con ng i sáng t o và tích lu qua quá trình ho t ng th c ti n, trong m i quan h v i môi tr ng t nhiên và xã h i c a mình.

nh ngh a này hàm ch m t h to ba chi u mà trong ó v n hoá t n t i: con ng i là ch th v n hoá; môi tr ng t nhiên và xã h i là không gian v n hoá; quá trình ho t ng là th i gian v n hoá. Vi c c th hoá ba thông s c a h to này s cho ta nh ng n n v n hoá khác nhau.

Các nh ngh a khác v v n hoá tham kh o thêm

Cái gì còn la khi t t c nh ng th khác b quên i Cái ó chính là v n hoá (Theo E.Heriot)

V n hoá th hi n và ph n nh m t cách t ng quát, s ng ng m i m t c a cu c s ng (c a m i cá nhân và c a m i công ng), ã di n ra trong quá kh, c ng nh ang di n ra trong hi n t i, qua h ng bao nhiều th k nó ã c u thành nên m t h th ng các giá tr, truy n th ng, th m m và l i s ng, và d trên ó t ng dân t c kh ng nh b n s c riêng c a mình (Theo Unesco)

1.1 Phân bi tv n hoá v i h c v n

V n hoá khác h c v n v khái ni m và b n ch t. V n hoá là ng x , là i nhân x th , còn hoc v n là b ng c p.

1.2 Phân bi t v n hoá v i v n minh

V n hoá là ng x , là i nhân x th , bao g m các giá tr v t ch t và giá tr tinh th n và mang tính qu c gia, dân tôc riêng bi t.

V n minh là ph ng ti n, ch là giá tr v t ch t nghiêng v y u t khoa h c k thu t và mang tính toàn c u, toàn nhân lo i

1.3 Các b ph n c u thành c a v n hoá:

V n hoá c c u thành b i các y u t sau:

- Các thông t c
- Các phong t c t p quán
- Ngôn ng
- Tôn giáo
- Các chu n m c o úc
- Các giá tr, quan i m và l is ng
- Giáo d c
- Ngh thu t (Ki n trúc, iêu kh c, âm nh c, h i ho ..)
- Các th ch xã h i:
  - + Gia ình
  - + Nhà tr ng
  - + C s tôn giáo, nhà th , nhà chùa
  - + Công s
  - + C kinh doanh
  - + Th ch chính tr

2. ctr ngc b n c a v n hoá

Bn ctrngc bncavnhóa

2.1 Tính h th ng c a v n hóa

M is v t, khái ni m quanh ta t thân u là nh ng h th ng. Tuy nhiên, v n hoá nh m t h th ng l i quá ph c t p, n m c tính hoàn ch nh c a nó th ng b che l p b i các thành t b ph n.

Nhi u nh ngh a lâu nay coi v n hóa nh phép c ng c a nh ng tri th c r i r c t nhi u l nh v c. nh ngh a v n hóa c a E.B. Taylor (1871) c ng thu c lo i này: v n hoá = m t "ph c h p bao g m tri th c, tín ng ng, ngh thu t, o c, lu t pháp, phong t c...".

Do v y, c n thi t nh n m nh n TÍNH H TH NG c a v n hóa. C n xem xét m i giá tr v n hóa trong m i quan h m t thi t v i nhau. Tính hoàn ch nh cho phép phân bi t m t n n v n hoá hoàn ch nh v i m t t p h p r i r c các giá tr v n hoá.

2.2 Tính giá tr c a v n hóa

Không ph i m i h th ng u là v n hóa mà ch có nh ng h th ng giá tr m i là v n hóa. V n hóa ch ch a cái h u ích, cái t t, cái p. Nó là th c o m c nhân b n c a con ng i.

Cu cs ng là quá trình tìm ki m các giá tr tho mãn các nhu c u. Giá tr là k t qu th m nh d ng tính c a ch th i v i i t ng theo m t ho c m t s thang nh t nh (nh " úng-sai", "t t-x u", " p-x u"...).

V n v t u có tính hai m t, ng th i ch a c cái giá tr và phi giá tr. Ngay c nh ng hi n t ng t ng nh x u xa t i t nh t nh ma tuý, m i dâm, chi n tranh, ch i nhau... c ng có nh ng m t giá tr c a nó. Và ngay c nh ng hi n t ng t ng nh t t p nh t nh thành t u y h c, thu i n... c ng có nh ng m t phi giá tr c a nó.

Do v y, giá tr là khái ni m có tính t ng i. Nó ph thu c vào ch th, không gian và th i gian. Vì v y, mu n xác nh c giá tr c a m t s v t (khái ni m) thì ph i xem xét s v t (khái ni m) trong b i c nh "không gian - th i gian - ch th " c th, trong m i t ng quan gi a m c "giá tr" và "phi giá tr" trong nó.

Tính giá tr là c tr ng quan tr ng nh t giúp i sâu vào b n ch t c a khái ni m v n hóa. Nó cho phép phân bi t v n hóa v i cái phi v n hóa, vô v n hoá; phân bi t v n hoá th p v i v n hoá cao; phân bi t v n hoá theo ngh a h p và v n hoá theo ngh a r ng. Nh tính giá tr, ta có c cái nhìn bi n ch ng và khách quan trong vi c ánh giá tính giá tr c a s v t, hi n t ng; tránh c nh ng xu h ng c c oan – ph nh n s ch tr n ho c tán d ng h t l i.

2.3 Tính nhân sinh c a v n hóa

V n hóa là s n ph m c a con ng i. V n hóa và con ng i là hai khái ni m không tách r i nhau. Con ng i là ch th sáng t o ra v n hóa, ng th i chính b n thân con ng i c ng là m t s n ph m c a v n hóa.

Tính nhân sinh to ra nh ng kh n ng không có s n trong b n thân s v t (hi n t ng) mà c con ng i gán cho áp ng các nhu c u c a con ng i, ó là giá tr bi u tr ng. Tính nhân sinh kéo theo tính bi u tr ng c a v n hoá.

Tính nhân sinh cho phép phân bi t v n hoá v i t nhiên. V n hóa là s n ph m tr c ti p c a con ng i và gián ti p c a t nhiên. V n hóa là cái t nhiên c bi n i b i con ng i, là m t "t nhiên th hai".

2.4 Tính I ch s c a v n hóa

T nhiên c bi n thành v n hóa là nh có ho t ng xã h i - sáng t o c a con ng i. Nh có ho t ng này mà các giá tr c tích l y và t o thành v n hoá. B n thân các ho t ng c ng chính là các giá tr v n hoá. S tích l y các giá tr t o nên c i m th ba c a v n hoá là tính l ch s .

Tính I ch s t o ra tính n nh c a v n hoá.

Tính l ch s c n phân bi t v n hóa nh cái c tích l y lâu i v i v n minh nh cái ch trình phát trì n m t th i i m nh t nh.

V n hóa mang tính riêng bi t

3. Vai trò c a v n hoá

3.1 V n hoá- "d u nh n xã h i"

- 3.2 V n hoá quy t nh hành vi c a con ng i.
- 3.3 V n hoá quy t nh nhãn quan và cách nh n th c th gi i c a con ng i.

4. Các m c c a v n hoá

Xét v m c v n hoát n t i hai hình th c ó là

- V n hoá qu c gia
- V n hoát ch c
- 4.1 V n hoá qu c gia

V n hoá qu c gia : v n hoá dân t c là t t c nh ng gì làm cho dân t c này khác v i m t dân t c khác. T nh ng s n ph m tinh vi hi n i nh t, n nh ng phong t c t p quán tín ng ng, l i s ng và lao ng

Các lo i hình v n hoá qu c gia

- V n hoá ph ng ông
- V n hoá ph ng Tây
- 4.1.1 c tr ng c a v n hoá ph ng tây
- Duy lý: lý tính, rõ ràng, pháp tr . Ph n ng thiên v úng sai ph i trái
- N ng ng: khám phá b c l , t n công, chính th c
- Th gi i là gì trên c s l y cá nhân làm âm, dám ch u trách nhi m cá nhân.
- Khoa h c chính xác, cao t t ng.
- C ng: lo i tr l a chon tìm cái h p lý.
- 4.1.2 ctr ng cav n hoá ph ng ông
- Duy c m: c m tính, m h , c tr . Ph n ng thiên v nên hay không nên, hay d
- Tr m t nh: an bài, d u mình, phòng th, phi chinh th c.
- Ta là ai trên c s l y c ng ng làm tâm, trách nhi m không rõ ràng, d c h i, l n lách
- Tr ng v n: mô t tâm tr ng, h ng n i.
- M m: tu $\,$ c $\,$, trung dung, $\,$ b $\,$ o $\,$ t $\,$ n.
- 4.2 V n hoát ch c

V n hoá t ch c là nói n hình th c tín ng ng, giá tr và thói quen c phát tri n trong su t quá trình l ch s c a t ch c. Nh ng i u này c th hi n trong cách i u hành và hành vi ng x c a các thành viên trong t ch c.

V n hoá doanh nghi p ch là m t d ng c a v n hoá t ch c.

5. V n hoá doanh nghi p

V n hoá doanh nghi p là h th ng c a các giá tr do doanh nghi p sáng t o và tích lu qua quá trình ho t ng kinh doanh, trong m i quan h v i môi tr ng xã h i và t nhiên c a mình.

V n hóa doanh nghi p là nh ng tính cách, cách suy ngh và nh ng các th c ho t ng c a m i doanh nghi p, nó c chia s b i h u h t các thành viên trong t ch c và c các thành viên và c các thành viên m i h c t p n u h mu n t n t i và phát tri n tôt ch c ó.

- 5.1 Các b ph n h p thành v n hoá doanh nghi p
- Tri t lý kinh doanh
- o c kinh doanh
- H th ngs nph m
- Th ch ho t ng c a doanh nghi p
  - * Phong cách lãnh o
  - * Phong cách làm vi c
  - * H th ng các qui ch , qui trình s n xu t kinh doanh và i s ng.
  - * H th ng giao ti p và quan h ng x n i b , khách hàng và xã h i

5.2 Bi u hi n c a v n hoá doanh nghi p

- Trong giao d ch v i khách hàng
- C nh tranh
- Qu n lý nhân viên
- b t và phát tri n nhân viên
- H th ng giá tr c a ng i lãnh c
- Tác phong và l lilàm vi c c a doanh nghi p
- Quan h v i môi tr ng t nhiên và xã h i

K t lu n

- M t dân t c, m t tôn giáo, m t ng phái, m t t ch c nói chung dù to hay nh tr ng t n m t v n hoá m nh.
- V n hóa là cái còn thi u khi ta có t t c và cái duy nh t còn l i khi ta ã m t h t.
- V n hóa doanh nghi p quy t nh s tr ng t n và phát tri n c a doanh nghi p.

Câuh i tholun

- 1. Hãy ngh v ho t ng c a mình trong công vi c mà theo b n là phù h p qui nh.
- 2. Hành vi c a b n khi làm vi c không phù h p v i qui nh
- 3. K t qu c a nh ng hành vi ó là gi? ó chính là nh ng bi u hi n v v n hóa trong n v c a b n.

CH NG 2 XÂY D NG V N HOÁ DOANH NGHI P

1. N m yêu c u xây d ng v n hoá doanh nghi p

T i sao ph i xây d ng v n hoá doanh nghi p?

Nh chúng ta ã nghiên c u ch ng 1 v n hóa doanh nghi p quy t nh s tr ng t n c a doanh nghi p, v n hoá doang nghi p giúp doanh nghi p phát tri n v t xa so v i m c kh i i m c a nh ng ng i sáng l p. V n hoá doanh nghi p tài s n c a doanh nghi p.

V n hoá doanh nghi p giúp cho doanh nghi p gi m xung t; i u ph i và ki m soát; t o ng l c làm vi c; t o l i th c nh tranh...

Gi m xung t

V n hoá doanh nghi p g n k t các thành viên c a doanh nghi p. các thành viên th ng nh t v cách hi u v n , ánh giá, l a ch n và nh h ng hành ng. Khi doanh nghi p ph i i m t v i xu h ng xung t l n nhau thì v n hoá chính là y u t giúp m i ng i hoà nh p và th ng nh t l i v i nhau.

i u ph i và ki m soát

V n hoá doanh nghi p i u ph i và ki m soát hành vi cá nhân b ng các câu chuy n, truy n thuy t; các chu n m c, th t c, quy trình, quy t c... Khi ph i ra m t quy t nh ph c t p, v n hoá doanh nghi p giúp cho doanh nghi p thu h p ph m vi các l a ch n ph i xem xét.

To ng I c làm vi c

V n hoá doanh nghi p giúp nhân viên th y rõ m c tiêu, nh h ng công vi c mình làm. V n hoá doanh nghi p còn t o ra các m i quan h t t p gi a các nhân viên và m t môi tr ng làm vi c tho i mái, lành m nh. V n hoá doanh nghi p phù h p giúp nhân viên có c m giác mình làm công vi c có ý ngh a hãnh di n vì là m t thành viên c a doanh nghi p.

L ith c nh tranh

T ng h p các y u t g n k t, i u ph i, ki m soát, t o ng l c... làm t ng hi u qu ho t ng và t o s khác bi t trên th tr ng. Hi u qu và s khác bi t s giúp doanh nghi p c nh tranh t t trên th tr ng.

V i vai trò và ý ngh a h t s c to l n nh v y, vi c xây d ng và duy trì v n hoá doanh nghi p là m t t t y u trong th i i hi n nay.

xây d ng v n hoá doanh nghi p m t cách hi u qu doanh nghi p c n ph i m b o 5 yêu c u sau ây:

- 1.1 Th u hi u v n hóa
- 1.2 Hành ng
- 1.3 Tham gia
- 1.4 H p tác
- 1.5 Trách nhi m gi i trình

2. Nôi dung c b n c a vi c xây d ng v n hoá doanh nghi p

Xây d ng v n hoá doanh nghi p bao g m các quá trình th c hi n các v n c th sau ây:

2.1 Xác nh s m nh c a doanh nghi p

M i m t doanh nghi p ra i u mang m t s m nh, s m nh c a doanh nghi p tr l i cho câu h i: T i sao ta l p doanh nghi p, m c ích lâu dài c a doanh nghi p là gì? Doanh nghi p làm gì t n t i và phát tri n?

Khi s m nh c a doanh nghi p c tuyên b rõ ràng thì các thành viên s d dàng h n trong vi c ra quy t nh s làm gì và làm nh th nào doanh nghi p luôn luôn i úng h ng và th c hi n c s m nh c a mình. Khi nhân viên hi u bi t v s m nh c a doanh nghi p s tin t ng h n vào con ng mà mình ang ng hành cùng doanh nghi p, th y rõ ý ngh a c a công vi c mình ang th c hi n. Do v y,ch có s m nh rõ ràng, vì m c ích l n lao, lâu dài, thì doanh nghi p m i tr ng t n..

2.2 Xác nh t m nhìn mang tính chi n l c

T m nhìn chi u nh m thành ng hay m t s c m nh mà con ng i ta oán c r ng nó s x y ra trong t ng lai. T m nhìn ch ra ph ng h ng rõ ràng cho m t doang nghi p.T m nhìn (hay còn g i là vi n c nh) là b c tranh lý t ng v doanh nghi p trong t ng lai. N u nh s m nh tr l i câu h i: Doanh nghi p làm gì thì T m nhìn l i tr l i câu h i: Doanh nghi p s t c gì, s i n âu?.

Ví d: "Hàng u th gi i", "Thành công m mãn"...

2.3 Xác nh giá tr c t lõi c a doanh nghi p

Giá tri c t lỗi là nh ng ph m ch t c ánh giá là cao quí nh t trong doanh nghi p.không thay i theo th i gian. Nhi u doanh nghi p có b ng giá tr c t lỗi khá dài, ch th hi n các mong mu n t t p c a lãnh o mà không th hi n cái ã hình thành n sâu trong m i thành viên c a doanh nghi p, ã c tôi luy n và gi v ng qua th thách trong th i gian gian khá dài. Giá tr c th hi n rỗ nh t thông qua ng i hùng và các huy n tho i trong doanh nghi p.

2.4 Kh u hi u, logo

Kh u hi u, logo là nh ng câu nói cô ng, ki n trúc và màu s c trang trí, thôi thúc và thu hút th hi n c s m nh, t m nhìn và giá tr c t lõi c a doanh nghi p.Kh u hi u, logo không ch c treo, dán kh p n i mà c n ph i c ph bi n sâu r ng n sâu vào ti m th c m i ng i. Kh u hi u là kim ch nam nh h ng và nh c nh hành vi c a các thành viên doanh nghi p c ng nh thu hút khách hàng.

Kh u hi u, logo ngoài th hi n b n ch t mong mu n c a m i doanh nghi p còn ph i c áo và khác bi t. Nhi u doanh nghi p ch a hi u rõ giá tr nên th ng thì không có, ho c có thì r t chung chung.

2.5 Ng i hùng

M t t n c m nh nh có các doanh nghi p m nh, m t doanh nghi p m nh ph i có nh ng con ng i m nh.Hình nh ng i hùng c a doanh nghi p óng vai trò then ch t cho s thành công c a doanh nghi p.

3. B y b c xây d ng v n hoá thành công

Xây d ng v n hoá doanh nghi p là m t quá trình t ng th ch không ph i ch là vi c a m t giá tr m t cách n l r i r c, không ph i là ngày m t ngày hai, có nhi u mô hình c các nhà nghiên c u xu t.

Qua th c t các doanh nghi p xây d ng thành công v n hoá doanh nghi p ã rút ra kinh nghi m là c n ti n hành 07 b c c th nh sau:

- 3.1 tra m t nh h ng và t m nhìn mang tính chi n l c
- 3.2 Xây d ng cách ánh giá rõ ràng v hi u qu ho t ng c a công ty
- 3.3 Th chi n nh ng m c tiêu ra
- 3.4 Th c hi n khen th ng trên c s công b ng
- 3.5 T o ra m t môi tr ng làm vi c trong s ch và c i m
- 3.6 Lo i b v n tranh giành quy n l c trong công ty
- 3.7 Xây d ng m t tinh th n t p th v ng m nh thông qua xác nh giá tr c t y u.

K t lu n

Xây d ng v n hoá doanh nghi p không n thu n là li t kê ra các giá tr mình mong mu n mà òi h i s n l c c a t t c các thành viên, s kh i x ng, c v , ng viên c a lãnh o. V i cách hi u úng ng t ng th v v n hoá doanh nghi p và v i b y b c c b n này s giúp các doanh nghi p t ng b c xây d ng thành công v n hoá doanh nghi p c a mình.

CH NG 3

THAY IV N HOÁ DOANH NGHI P

1. Yêuc uc a vi c thay i

Khi nào chúng ta nên thay i v n hoá doanh nghi p?

T kinh nghi m kh o sát h n 300 công ty Châu á, các nhà nghiên c u ã nh n th y r ng nhìn chung các công ty c n ph i thay i v n hoá khi ph i i m t v i các i u ki n thách th c sau ây:

- Khi có 2 hay nhi u doanh nghi p có n n t ng v n hóa khác nhau.
- Doanh nghi p duy trì s h at ng trong tr ng thái t nh quá lâu vì v y nó tr nên c ng nh c không i m i c.
- Doanh nghi p chuy n sang l nh v c hòan toàn khác.
- Khi doanh nghi p ng tr c nguy c kh ng ho ng, tr c s thay i to l n c a môi tr ng chung quanh.
- Khi ng i lãnh o mu n thay i h n hành vi c a nhân viên

V n then ch t ây là các doanh nghi p c n ph i thay i v n hoá doanh nghi p c a mình tr c khi nh ng v n t i t nói trên tr nên không ki m soát c.

2. Ti n trình thay i

Tr c khi thay i chúng ta c n phân tích và xác nh rõ ti n trình thay i v n hoá theo các y u t sau ây:

- 1. Chúng ta hi n nay ang âu? Phân tích và làm rõ hi n tr ng v n hoá doanh nghi p Chúng ta ph i i t i âu?
- 2. Làm rõ v n hoá m ic n có nh ng y u t nào?
- 3. S thay iph i cbt u làm t nhà lãnh o cao c p nh t
- 4. Ki m tra, b i d ng hu n luy n phá v s trói bu c c a v n hoá c
- 5. i u ch nh th ch và c u trúc, xúc ti n vi c hình thành và phát tri n c u trúc v n hoá m i

3. Yêucu iving ilãnh o

- 6. Ch p nh n s m t mát.
- 7. S thay idin rat t
- 8. C n công khai hoá s thay i.
- 9. Cós tham gia cam ing i
- 10. Tin ch c vào s c n thi t ph i thay i và kh n ng th c hi n c a s thay i

K t lu n

Doanh nghi p nên s m ti n hành ánh giá v s c n thi t ph i thay i v n hoá doanh nghi p, b i s m t nhi u th i gian quá trình thay i này m b o tính hi u qu c a doanh nghi p. N u doanh nghi p càng ch n ch bao nhiêu thì khi th c hi n s càng tr nên khó kh n h n b y nhiêu. Hâu qu l i do s trì hoãn s không nh.

PH N II O C KINH DOANH

CH NG 1

NH NG V N CHUNG V O C KINH DOANH.

1. Khái ni m v o c kinh doanh

- 1.1 Khái ni m o c
- o clàt ph p các quan i m v th gi i, v cách s ng c a m t xã h i, c a m t t ng l p xã h i, c a m t t ph p ng i nh t inh.
- o: ng i, h ng i, l i làm vi c, n .
- c: theo KH ng t, s ng úng luân th ng là có c.
- o c coi là nguyên t c luân lý c n b n và ph bi n mà m i ng i ph i tuân theo xã h i.
  - o là ng i là ng s ng c a con ng i.
  - c là c tính, nhân c, là nguyên t c luân lý.
- o c c xem là khái ni m luân th ng o lý c a con ng i, nó thu c v v n t t x u, úng sai. o c g n li n v i n n v n hoá, tôn giáo, ch ngh a nhân v n, tri t h c và lu t l xã h i.

o ccó cim:

- o c có tính giai c p, tính khu v c, tính a ph ng.
- Nidung các chu n m c o c thay itheo i u ki n l ch s c th.
- o c khác v i pháp lu t: o c không có tính c ng b c, c ng ch mà mang tính t nguy n.
  - 1.2. Khái ni m o c kinh doanh.

Kinh doanh là ho t ng c a cá nhân ho c t ch c nh m t m c ích l i nhu n thông qua các ho t ng kinh doanh nh : Qu n tr, ti p th, tài chính k toán, s n xu t...

o c kinh doanh là các nguyên t c, chu n m c nh m i u ch nh, ánh giá, h ng d n và ki m soát hành vi c a các ch th kinh doanh, trong i u ki n môi tr ng kinh doanh c a cá nhân và t ch c ó.

Vi ph m o c kinh doanh t i qu c gia này, nh ng có th i v i t i m t qu c gia khác là không vi ph m.

- o c kinh doanh chính là o c c v n d ng vào trong ho t ng kinh doanh.
  - o ckinh doanh là m t dang ca o cngh nghi p
  - 1.2 Các nguyên t c và chu n m c c a o c kinh doanh.
  - + V m t kinh t xã h i:
  - Ch nghat pth.
  - Lao ng t giác-sáng t o

- Yêun ckth pvitinh th nquct.
- Ch ngh a nhân o
- + Xét v m t cá nhân:
- Tính trung th c
- Tính khiệm t n
- Tôn tr ng con ng i
- Lòng d ng c m
- G n l i ích c a doanh nghi p v i l i ích c a khách hàng và xã h i, coi tr ng hi u qu g n v i trách nhi m xã h i.
- Bí m t và trung thành v i trách nhi m c bi t
- 1.3 it ng i u ch nh c a o c kinh doanh

ó là ch th ho t ng kinh doanh.

- Các doanh nhân làm ngh kinh doanh
- Khách hàng c a doanh nhân
- 1.4 Ph m vi áp d ng c a o c kinh doanh

Nh ng ng i liên quan n các t ch c, các n v ho t ng kinh doanh nh các th ch chính tr, chính ph, công oàn, nhà cung ng, khách hàng, c ông, ch doanh nghi p, ng i làm công ... u là i t ng áp d ng o c kinh doanh.

o c kinh doanh s th hi n trong toàn b quá trình kinh doanh t khi thành l p doanh nghi p, v n hành n khi gi i th doanh nghi p. c bi t trong kinh t th tr ng còn này sinh v n xã h i c p thi t nh : l i nhu n, c nh tranh, môi tr ng...

2. Nh n di n các v n o c kinh doanh

o ckinh doanh hi n di n trong m i l nh v cho t ng qu n lý c a doanh nghi p. N u doanh nghi p không nh n di n rõ v n o c s a ra nh ng quy t nh sai l m gây thi t h i cho doanh nghi p. Do v y, vi c nh n di n o c kinh doanh có t m quan tr ng c bi t trong vi c x lý các v liên quan n v n o c vi c x y ra trong su t quá trình ho t ng doanh nghi p.

nh n di n các v n o c kinh doanh, doanh nghi p c n ti n hành theo các b c sau ây:

- 2.1 Xác minh nh ng ng i có liên quan
- 2.2 Xác minh m i quan tâm
- 2.3 Xác nh b n ch t v n o c

3. Vai trò c a o c kinh doanh trong doanh nghi p

- 3.1 o c kinh doanh trong ho t ng doanh nghi p
- 3.1.1 Trách nhi m v i xã h i
- Tuân th lu t pháp xã h i
- Ch t l ng hàng hoá.
- V i khách hàng, th tr ng, qu ng cáo, c nh tranh
- Các c quan h u quan.
- B o v môi tr ng và tãi nguyên thiên nhiên

- Tham gia c u tr xã h i...
- 3.1.2 Trách nhi m trong n i b doanh nghi p
- V ing i lao ng: ãi ng , giao ti p, lãnh o...
- V i c ông: Huy ng v n, thông tin, chia lãi...
- 3.2 Vai trò c a o c kinh doanh trong doanh nghi p
- o c kinh doanh góp ph n i u ch nh hành vi c a các ch th kinh doanh
- o c kinh doanh góp ph n vào ch t l ng c a doanh nghi p.
- o c kinh doanh góp ph n vào s cam k t và t n tâm c a nhân viên.
- o c kinh doanh góp ph n làm hài lòng khách hàng.
- o c kinh doanh góp ph n t o ra l i nhu n cho doanh nghi p.
- o ckinh doanh góp ph n vào s v ng m nh c a n n kinh t qu c gia.

Ktlun

- o clàm thin t ng l ch s và xét cho cùng là s ph n nh c a các quan h xã h i. o c ra i và phát tri n do nhu c u xã hôi ph i i u ti t các nhu c u cá nhân và ho t ng chung c a con ng i trong m i l nh v c i s ng xã h i
  - o clà cái không th thi u c trong s ti n b chung c a xã h i.

CH NG 2 XÂY D NG O C KINH DOANH

1. Bi u hi n c a o c trong kinh doanh

- 1.1 Xem xét trong các ch c n ng c a doanh nghi p
- 1.1.1 o c trong qu n tr ngu n nhân l c.
- V n o c trong qu n lý ngu n nhân l c liên quan n các v n c b n sau:
- o c trong tuy n d ng, b nhi m, s d ng lao ng.

Trong ho t ng tuy n d ng và b nhi m nhân s s xu t hi n m t v n khá nan gi i, ó là tình tr ng phân bi t i x . Phân bi t i x xu t phát t nh ki n v phân bi t ch ng t c, gi i tính, tôn giáo, a ph ng, vùng v n hóa, tu i tác ...

- o c trong ánh giá ng i lao ng.

ó là hành vi mà ng i qu n lý ánh giá ng i lao ng trên c s nh ki n. Ngh a là ng i qu n lý dùng n t ng c a mình v c i m c a nhóm ng i ó x s và ánh giá ng i lao ng thu c v nhóm ó. Các nhân t nh quy n l c, ganh ghét, th t v ng, t i l i và s hãi là nh ng i u ki n duy trì và phát tri n s nh ki n.

- o c trong b o v ng i lao ng.

m b o i u ki n lao ng an toàn là ho t ng có o c nh t trong v n b o v ng i lao ng. Ng i lao ng có quy n làm vi c trong m t môi tr ng an toàn. M t khác xét t l i ích, khi ng i làm công b tai n n r i ro thì không ch nh h ng x u n b n thân h mà còn tác ng n v th c nh tranh c a doanh nghi p

- 1.1.2 o c trong marketing.
- Marketing và phong trào b o h ng i tiêu dùng.

Các ho t ng marketing u ph i nh h ng vào ng i tiêu dùng vì h là ng i phán xét cu i cùng vi c doanh nghi p s th t b i hay thành công. Nh ng trên th c t v n t n t i s b t bình ng gi a ng i s n xu t và ng i tiêu dùng. H u qu là ng i tiêu dùng ph i ch u nh ng thi t thòi l n, s n ph m không m b o ch t l ng ...

- Các bi n pháp marketing phi o c.
  - + Qu ng cáo phi o c:
  - + Bán hàng phi o c

S d ng nh ng bi n pháp thi u v n hóa khác h uy tín c a doanh nghi p i th nh gièm pha hàng hóa c a i th c nh tranh, ho c e d a ng i cung ng s c t nh ng quan h làm n v i h .

Các hành vi này gây thi th i cho ng i tiêu dùng không chi tru cin timà còn ci lâu dài.

1.1.3 o c trong ho t ng k toán, tài chính.

K toán là tác nghi p không th thi u c a doanh nghi p. Do ph m vi ho t ng c a tác nghi p này, các v n o c có th xu t hi n c v n i b ho c ngo i vi c a doanh nghi p. Ch ng h n b ph n này l m quy n quy t nh v n và c c u v n ho t ng c a doanh nghi p v i chi phí s d ng v n, l m quy n xây d ng các k ho ch thu chi tài chính, l m d ng quy n quy t nh phân b các ngu n l c tài chính c a b ph n

s n xu t - kinh doanh. i u này khi n h th ng phân quy n trong t ch c kém hi u qu , qu n lý ch ng chéo.

- 1.2 Xem xét trong quan h v i các i t ng h u quan
- it ng h u quan bao g m c nh ng ng i bên trong và bên ngoài doanh nghi p. Nh ng ng i bên trong là các công nhân viên ch c, k c ban giám c và các y viên trong h i ng qu n tr. Nh ng ng i bên ngoài doanh nghi p là các cá nhân hay t p th khác gây nh h ng t i các ho t ng c a doanh nghi p nh khách hàng, nhà cung c p, các c quan nhà n c, i th c nh tranh, c ng ng a ph ng.
  - 1.2.1 Ch s h u.

Ch s h u v i t cách là ng i i di n và c y thác b i ch s h u, ph i có trách nhi m ngh a v kinh t , pháp lý, o lý nh t nh.

Không nh n th c c nh ng ngh a v này thì vi c khai thác và s d ng các ngu n l c tài chính có th gây ra nh ng v n o c. Các v n o c liên quan n ch s h u bao g m:

- Các mâu thu n gi a nhi m v c a các nhà qu n lí i v i các ch s h u và l i ích c a chính h , và s tách bi t gi a vi c s h u và i u khi n doanh nghi p
- Ch s h u có ngh a v v i xã h i. Nhi u ch s h u r t quan tâm n v n môi tr ng nh ng m t s ng i khác thì cho r ng môi tr ng không có liên quan gì n kinh doanh và ph t l ho c vi ph m lu t b o v môi tr ng b i h bi t r ng làm theo lu t này s r t t n kém.
  - 1.2.2 Ng i lao ng.

Các v n o c liên quan n ng i lao ng bao g m cáo giác, quy n s h u trí tu , bí m t th ng m i, i u ki n, môi tr ng lao ng và l m d ng c a công.

- V n cáo giác.

Cáo giác là vi c m t thành viên c a t ch c công b nh ng thông tin làm ch ng c v nh ng hành ng b t h p pháp hay vô o c c a doanh nghi p.

Nh ng ng i cáo giác là nh ng nhân viên r t trung thành, h g n bó ch t ch và sâu s c v i doanh nghi p, nh ng sai sót x y ra i v i doanh nghi p c h coi là m t s m t mát, h cáo giác v i m t ng c trong sáng và h tin r ng h s c l ng nghe, c tin t ng

Thi thi ivib n thân ng i cáo giác ôi khir tl n,vì v y c n có ý th c b o v ng i cáo giác tr c nh ng s ph n không ch c ch n. i u này òi h i ph i có s ph i h p gi i quy t c a các c quan ch c n ng.

C n l u ý ng c c a ng i cáo giác. Cáo giác có th b cá nhân l i d ng vì ng c cá nhân, có th ng i cáo giác ch l i d ng m n danh vì l i ích xã h i, l i ích doanh nghi p t l i ích riêng c a mình mà thôi nh m tr thù, h th p uy tín, ch ng t cá nhân.

-Bímtth ngmi.

Bí m t th ng m i là nh ng thông tin c s d ng trong quá trình ti n hành ho t ng kinh doanh không c nhi u ng i bi t t i nh ng l i có th t o c h i cho ng i s h u nó có m t l i th so v i nh ng i th c nh tranh không bi t ho c không s d ng nh ng thông tin ó.

Bím t th ng m i c n ph i c b o v vì nó là m t lo i tàis n c bi t mang l i l i nhu n cho doanh nghi p. N u bí m t th ng m i b ti t l s d n n h u qu làm m t l i th c nh tranh trong kinh doanh c a doanh nghi p.

- i u ki n, môi tr ng làm vi c.

Ng i lao ng có quy n làm vi c trong m t môi tr ng an toàn và v sinh, có quy n c b o v tránh m i nguy hi m, có quy n c bi t và c t ch i các công vi c nguy hi m. N u lãnh o doanh nghi p không cung c p y các trang thi t b an toàn cho ng i lao ng, không th ng xuyên ki m tra xem chúng có an toàn không, không m b o các tiêu chu n cho phép v môi tr ng làm vi c d n n ng i lao ng g p tai n n, b ch t, b th ng t t ... thì hành vi c a ng i lãnh o ây là vô o c.

Th ct, nhi u doanh nghi pãc tgi m nh ng kho n chi phí này d n n ng i lao ng phi làm vi c trong m t i u ki n, môi tr ng b p bênh. i u này c ng là phi o c.

- L m d ng c a công, phá ho i ng m.

N u ch doanh nghi p i x v i nhân viên thi u o c (không công b ng, h n ch c h i th ng ti n, tr l ng không t ng x ng...) s d n n tình tr ng ng i lao ng không có trách nhi m v i doanh nghi p, th m chí n c p và phá ho i ng m.

Kh c ph c tình tr ng này, m t s doanh nghi p ã l p t các thi t b theo dõi ho c cho ng i giám sát. Tuy nhiên, khi th c hi n các gi i pháp này s làm cho nhân viên c m th y có áp l c, do ó gi m n ng su t công vi c và có th gây tai n n lao ng. Trong tr ng h p này, hành vi giám sát, theo dõi c a công ty tr thành phi o c vi ph m quy n riêng t c a ng i lao ng.

1.2.3 Khách hàng.

Khách hàng chính là ng i s d ng hàng hóa, d ch v , ánh giá ch t l ng s n ph m, d ch v , tái t o và phát tri n ngu n tài chính cho doanh nghi p. Nh ng v n o c i n hình liên quan n khách hàng là nh ng qu ng cáo phi o c, nh ng th o n marketing l a g t và an toàn s n ph m, h s ph i gánh ch u nh ng thi t h i l n nh nh ng n s c kh e, n tính m ng và c nhân ph m n a.

Doanh nghi p mu n t n t i c ph i tìm m i cách làm hài lòng khách hàng. làm c nh v y, các doanh nghi p ph i bi t c khách hàng c n và mu n gì, r i sau ó t o ra nh ng s n ph m, d ch v áp ng c nh ng mong mu n và nhu c u ó

Trong n I c làm hài lòng khách hàng, các doanh nghi p không ch ph i quan tâm n nh ng nhu c u t c th i c a khách hàng mà còn ph i bi t c nh ng mong mu n lâu dài c a h . V n o c c ng có th n y sinh t vi c không cân i gi a nhu c u tr c m t và nhu c u lâu dài c a khách hàng..

1.2.4 ith c nh tranh.

Trong kinh doanh, c nh tranh thúc y các doanh nghi p ph i c v t lên trên i th và lên chính b n thân mình. C nh tranh lành m nh luôn r t c n thi t v i các doanh nghi p. C nh tranh lành m nh là th c hi n nh ng i u pháp lu t không c m c nh tranh c ng v i " o c kinh doanh" và tôn tr ng i th c nh tranh. ây là c s cho doanh nghi p có nh ng b c phát tri n v ng ch c.

Trên th c t ã xãy ra tình tr ng c nh tranh không lành m nh gi a các doanh nghi p, gây nh h ng n k t qu ho t ng c a và uy tín kinh doanh c a doanh nghi p b gi m sút.

Trong kinh doanh, c nh tranh không lành m nh th hi n ph bi n nh t hành vi thông ng gi a các i th c nh tranh nâng cao s n ph m, d ch v .

C nh tranh không lành m nh còn th hi n hành vi n c p bí m t th ng m i c a doanh nghi p i th b ng r t nhi u cách khác nhau nh :

- C p nh t thông tin h u ích qua các cu c ph ng v n ngh nghi p ng i làm công c a doanh nghi p c nh tranh.
- Núp d i chiêu bài ti n hành các công trình nghiên c u, phân tích v ngành moi thông tin.
- Gi danh là m t khách hàng hay ng i cung ng ti m n ng.
- Che d u danh ph n i tham quan c s c a i th c nh tranh nh m moi thông tin.
- Dùng m nhân k , nam nhân k , kh nh c k moi thông tin.
- Dùng gián ti p v i nh ng ph ng ti n hi n i n c p thông tin.

2. Xây d ng o c kinh doanh

2.1 Thi t I p m t ch ng trình tuân th o c hi u qu

Thi t I p m t ch ng trình o c s giúp doanh nghi p tránh c các trách nhi m pháp lý, gi m nh ng kh n ng b ph t và nh ng ph n ng tiêu c c c a công chúng i v i nh ng hành ng sai trái. Trong th c t ho t ng kinh doanh c a các doanh nghi p nhi u khi ph i i m t không ch các v n o c mà còn ph m vào các v n pháp lý, nh ng ng i qu n lý không bi t cách nào a ra quy t inh úng n gi i quy t v n

M t ch ng trình tuân th o c hi u qu òi h i trách nhi m cao c a i ng qu n lý cao c p, ph i có s tham gia c a ban giám c ho c là ng i ch c a t ch c.

Các cán b ph trách ch ng trình o c th ng có nh ng trách nhi m sau:

- Phih p ch ng trình tuân th o c v i ban giám c, h i ng qu n tr.
- Phát tri n, duy t và ph bi n b n quy nh o c.
- Phát tri n giao ti p và truy n t hi u qu các tiêu chu n o c.
- Thi t I p h th ng ki m tra xác nh tính hi u qu c a ch ng trình.
- Xem xét và ch nh s a nâng cao hi u qu c a ch ng trình.

Các cán b ph trách ch ng trình ph i làm cho ch ng trình phù h p v i ph m vi, kích c và l ch s c a doanh nghi p..

2.2 Xây d ng và truy n t hi u qu các tiêu chu n o c

Quy nh v o c ngh nghi p ph i ph n ánh c nh ng mong mu n c a ban giám c i v i vi c t ch c tuân th các lu t l , các giá tr và các chính sách t o ra m t môi tr ng có o c.

Các doanh nghi p có th ph bi n các quy t c o c trong t ch c c a h thông qua các ch ng trình ào t o.

Nh ng m c tiêu c a m t ch ng trình ào t o o c có th là nh m nâng cao t m hi u bi t c a nhân viên v các v n o c, thông báo cho nhân viên các quy trình và lu t l liên quan, nh m xác nh nh ng ng i có th giúp các nhân viên gi i quy t các r c r i v o c.

2.3 Thi t I p h th ng ki m tra và vi c tuân th o c.

S tuân th o c có th c o l ng thông qua vi c quan sát nhân viên. Doanh nghi p ti n hành thành l p m t h th ng ki m soát n i b các nhân viên có th báo cáo các hành vi sai ph m là c bi t h u ích trong công tác i u hành và ánh giá vi c th c hi n o c.

M t s doanh nghi p ã l p ra nh ng ng dây nóng th ng g i là nh ng ng dây tr giúp, giúp và cung c p cho nhân viên b c l nh ng m i lo ng i c a mình v o c.

M t ph ng pháp khác là dùng b ng th m dò nh n th c v o c c a nhân viên v doanh nghi p, c p trên, ng nghi p và b n thân h, c ng nh t l các hành vi có o c và vô o c trong doanh nghi p và trong ngành.

Ngoài ra, các doanh nghi p c n ph i có các ch ng trình th ng cho nh ng nhân viên luôn tuân th úng các chính sách và tiêu chu n c a doanh nghi p

2.4 C i thi n liên t c ch ng trình tuân th o c

Vi c c i thi n h th ng khuy n khích các nhân viên a ra nh ng quy t nh có o c h n không khác l m so v i vi c th c hi n nh ng lo i chi n l c kinh doanh khác. Th c hi n có ngh a là bi n các chi n l c ó thành hành ng c th .

Vi c th c hi n bi n k ho ch hành ng thành nh ng thu t ng v n hành và thi t l p nh ng ph ng ti n qu n lý, i u khi n và c i thi n vi c th c thi o c c a t ch c.

Kh n ng l p k ho ch và th c hi n các tiêu chu n o c c a m t doanh nghi p ph thu c m t ph n vào nh ng ngu n l c và ho t ng c u t o nên doanh nghi p có th d t c nh ng m c tiêu o c c a doanh nghi p theo m t ph ng th c hi u qu và h p lý.

K tlu n

Vi c gi m thi u các hành vi vô o c là m c tiêu kinh doanh không có gì khác so v i vi c làm t ng l i nhu n.N u o c ngh nghi p c t ng c ng m t cách nghiêm kh c và tr thành m t b ph n c a v n hóa doanh nghi p thì nó s có tác d ng trong vi c c i thi n hành vi o c trong doanh nghi p. Do v y vi c xây d ng o c trong doanh nghi p là t t y u.

C NG & BÀI GI NG MÔN H C

PH NIII

K N NG QU N TR XUNG T- MÂU THU N

M C TIÊU

- Nh n d ng ngu n g c c a các xung t
- Hi u c phong cách x lý xung t
- Ch n l a các chi n l c phù h p x lý các xung t.
- Phát tri n các k n ng khuy n khích các xung t ch c n ng.

CH NG I

KHÁI QUÁT V XUNG T-M U THU N

- 1. Khái ni m
- 2. Vai trò c a xung t:
- 3. Ý ngh a c a xung t
- 4. Các nguyên nhân ch y u
- 5. Phân lo i xung t

K t lu n

CH NG II

PH NG PHÁP GI I QUY T XUNG T- MÂU THU N

- 1. Ph ng pháp qu n lý xung t
- 2. Các b c gi i quy t xung t
- 3. Gi i quy t tình hu n c th

K t lu n

K N NG QU N TR XUNG T- MÂU THU N

CH NG I

KHÁI QUÁT V XUNG T- M U THU N

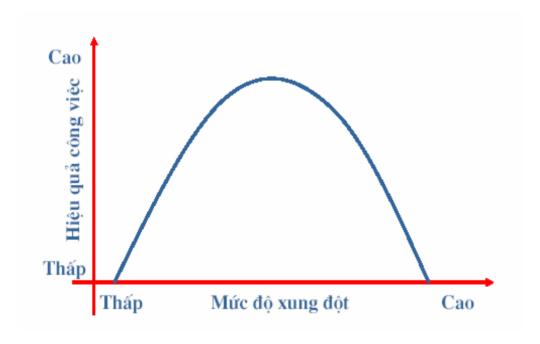
1. Khái ni m chung

Xung t: là quá trình trong ó m t bên nh n ra r ng quy n l i c a mình ho c i l p ho c b nh h ng tiêu c c b i m t bên khác

Xung t luôn luôn t n t i khách quan không th tránh c.

Xung t xu t hi n do nhi u nguyên nhân có th nh h ng tích c c ho c tiêu c c

Không ph i lúc nào khái ni m xung t c ng u c hi u theo ngh a x u

2. Vai trò c a xung t

- Theo th ng kê c a các nhà nghiên c u M cho th y, m t nhà qu n lý trung bình dùng 21% th i gian trong tu n gi i quy t các xung t. Gi i quy t xung t là m t công vi c mà nhà qu n lý c n chú tâm thúc y doanh nghi p làm vi c t t h n.

Mâu thu n luôn luôn t n t i khách quan là i u không th tránh c. S ti m n xung t c tìm th y m i n i. Xung t c ng nh mâu thu n trong m t t ch c có th x y ra nhi u c p t nh t i l n.

1. 1 Xung t có ích:

- Thúc y a ra ý ki n, tính sáng t o và s ham thích
- aranh ng v n daid ng c n gi i quy t
- Bu cm ing iph ilàm rõ quan i m c a mình và tìm cách ti p c n m i
- -Tochichoming ikim trakh n ngcamình

1. 2 Xung t có h i:

- Gi m hi u su t và n ng su t
- Gây bè phái
- Gây thêm nh ng c ng th ng không áng có trong n i b

M i phong cách xung tu có ích ho c có h i trong hoàn c nh khác nhau.

S g p khó kh n n u chúng ta ch bám vào m t phong cách vì thi u k n ng, t c là chúng ta không nghiên c u tìm ra phong cách phù h p nh t v i hoàn c nh.

3. Ý nghaca xung t

- M c xung t cao s t o ra s m t ki m soát trong t ch c, n ng su t gi m và s thù h n gia t ng gi a con ng i.
- N ng l ng l ra dành cho công vi c thì l i dành cho xung t.
- V i m c cao c a xung t, s gi n d s có xu h ng t p trung lên cá nhân thay vì tranh cãi có th gi i quy t. T ây có th th y s ph i h p ã bi n m t và lòng tin b e d a. Doanh nghi p s i n kh ng ho ng vì v n này.
- Ngoàinh c i m trên ây, xung t có ch c n ng thúc y s phát tri n c a m t t ch c.

4. Các nguyên nhân ch y u:

- Do s khác nhau v tính cách, giao ti p và các giá tr khác bi t. ôi khi chính nhân viên b ng nh ng hành ng, thái và l i nói không thích h p, ã làm cho c t p th ch ng l i mình. Trong tr ng h p này, b ph n nhân s hay m t cá nhân có nh h ng c bi t nào ó s ch u trách nhi m gi i quy t xung t
- Xung txyra khi ng i ta không thích nhau, khi ni m tin không t n t i và khác nhau trong suy ngh và t m nhìn. N u lãnh o không l ng tr c và ng n ch n các xích mích nh, ho c c ý l i ch chúng t bi n m t, thì m i vi c có th v t kh i t m ki m soát và bi n thành nh ng d ng xung t l n h n, nghiêm tr ng nh ã mô t trên.
- Khi ganh ua ch c v , quy n l i x y ra trong doanh nghi p. S gi n d là trung tâm c a m i cu c xung t cá nhân.

5. Phân lo i xung 1

- 5.1 M u thu n gi a các b ph n.
- Gi a Giám c và nhân viên
- Gi a các nhân viên.
- Nhân viên c nhân viên m i.
- Mâu thu nn it ic a nhân viên
- Xung t nhóm
- 5.2 Phân lo i theo nguyên nhân
- M c tiêu không th ng nh t
- Chênh I ch v ngu n I c
- Cós c n tr t ng i khác

- C ng th ng, áp l c tâm lý t nhi u ng i
- -S m h v ph m vi quy n h n
- Giao ti p b sai l ch

5.3 Phân lo i theo vai trò:

- Xung t có l i:

Xung t có l i trong m t doanh nghi p khi nó xu t phát t nh ng b t ng v n ng l c. Khi có quá ít xung t và mâu thu n c ng là b t l i, vì ng i ta tr nên t mãn. Khi ó s có r t ít ho c m t i tính sáng t o. Nhà nhà qu n lý c n ph i bi t phân bi t các xung t và mâu thu n gi a các cá nhân, gi a các nhóm, gi a các t ch c và chính cá nhân.

- Xung t có h i:

Xung t có h i là v tình c m và liên quan n vi c không h p nhau nh ng mang tính tàn phá r t l n. Đây là b n ch t d n t i nhi u kh n ng th t b i khi gi i quy t các xung t này.

Ktlun

Xung tt ntikhách quan và luôn luôn din rah ng ngày trong mit chc. Xung t mc nào ó là ng l c cas phát triển. Không nên hi us xung t lúc nào c ng nh h ng tiêu c c

CH NG II

PH NG PHÁP GI I QUY T XUNG T- MÂU THU N

Xung tlàm thin t ng t nhiên và khách quan trong ho t ng c a m it ch c, xung t có th em l i l i ích ho c gây c ng th ng, gi m hi u su t c a t ch c.

ng th i, xung t không t m t i, v lâu dài có th t o nên xung t l n h n. Do v y, gi i quy t xung t là v n t ra v i m i t ch c.

1. Ph ng pháp qu n lý xung t

1.1 C nh tranh

Trong th c t m t s ng i xem xung t n i làm vi c là c h i "chi n th ng". S xung t c nh tranh này có th hình thành nên m t cu c công kích, m t cu c tranh giành quy n l c không bao gi ch m d t..

Ph ng pháp gi i quy t xung t là h c cách ng u tr c ti p v i các tình hu ng, gi i quy t chúng là g t b h n thù vì xét v dài h n ôi bên u b thi t h i

Cách duy nh t th c s thành công là xoá b c m giác c a ng i chi n th ng khi có xung t v i ai ó. Ph n ng m t cách lí trí và có ch ng m c khi ã bình t nh. Hãy trò chuy n v i ng i ang xung t v i mình theo l i khuyên sau ây " u tiên là tìm hi u ng i, sau ó ng i s hi u mình

Áp d ng ph ng pháp này khi:

- V n c n c gi i quy t nhanh chóng
- Bi t ch c mình úng
- V n n y sinh t xu t không lâu dài
- B o v nguy n v ng chính áng

1.2 H p tác

H p tác là cùng v i v i ng i khác gi i quy t các v n theo cách th a nh n và tôn tr ng m c tiêu c a nhau, trung th c, th ng th n và t t, chia s trách nhi m. Ch ng l ng nghe nh ng i u mà ng i khác ánh giá. Khi h p tác xung t s c gi i quy t.

Áp d ng ph ng pháp nay khi:

- C n tìm gi i pháp phù h p cho c hai bên
- T od ng m i quan h lâu dài
- M c tiêu là h c h i, th nghi m

- •T ph ps hi u bi t vào v n
- T o ra tâm huy t

1.3 L ng tránh:

Xu thi n khi m tho chai bên nh n ra mâu thu n ang t n t i và ph n ng l i b ng cách rút kh i xung thay trì hoãn s xu thi n c a nó Phong cách tránh né này n y sinh t mong mu n gìn gi s hoà thu n và ng n vi c t o ra nh ng ph n ng tiêu c c. Mong c này là chính áng và h p lý n u chúng ta không thông tin c a nguyên nhân xung t. S b t ng và xung t n u c tích t lâu ngày s d t o ra s bùng n .

Áp d ng ph ng pháp này khi:

- V n không quan tr ng
- V n không liên quan n quy n l i c a mình
- Huqu giiquy tv n Inh nliích em li
- C n làm i tác bình t nh l i
- C n thu nh p thêm thông tin
- •Ng ith 3 có th gi i quy t v n t t h n

1.4 Nh ng b

Xu thi n khi m t bên gi i quy t mâu thu n b ng cách áp ng bên kia m t s yêu c u c a h . Ph ng pháp ti p c n này có th b ng và khá nh ng b

Khi nh ng b là b n nhân nh ng l i ích, quy n l i riêng c a mình i nh ng m i quan tâm và l i ích c a ng i khác. Cách này tránh xung t, ho c có th cho ng i ó d p b suy ngh r ng quy n l i, c m xúc ho c mong c c a i ph ng không c coi tr ng.

Áp d ng ph ng pháp nay khi:

- C m th y mình ch a ch c ch n úng
- V n quan tr ng v i ng i khác h n v i mình
- $\bullet$ C n m i quan h cho v n sau quan tr ng h n
- Tipt c u tranh s có h i

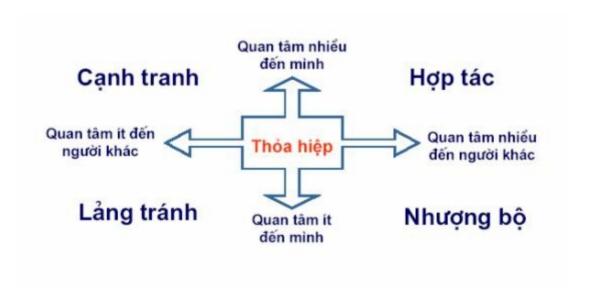
- V n không th b lo i b
- C n cho c p d i h c thêm kinh nghi m

1.5 Th a hi p

Xu thi n khi c hai bên u cho và nh n m ts i u nh m gi i quy t mâu thu n. Tho hi p c xem là cách tích c c gi i quy t xung t. So sánh v i s tiêu c c c a m ts cách gi i quy t xung t, ây là cách gi i quy t úng n. Tuy nhiên, ó v n ch a ph i là cách t t nh t. Tho hi p nh m xác nh c hai bên và m i bên t b m ts i u không mu n và th ng nh t m ts i u m i bên mu n.

Áp d ng ph ng pháp này khi:

- V n t ng i quan tr ng
- H u qu vi c không nh ng b quan tr ng h n
- Hai bên u kh ng kh ng gi m c tiêu c a mình
- C n có gi i pháp t m th i
- Th i gian là quan tr ng
- ôi khi ây là gi i pháp cu i cùng

- Nếu vấn đề là quan trọng cho dài hạn
   Hợp tác
- Nếu việc duy trì mối quan hệ là quan trọng
   Nhượng bộ, hòa giải, hợp tác, lẫn tránh
- Nếu cần giải quyết vấn
   đề nhanh chóng
   Cạnh tranh, nhượng
   bộ, hòa giải

2. Các b c gi i quy t xung t:

2.1 L ng nghe:

- C n ph i gi thái tích c c, nh n ra nh ng cu c xung t có l i cho doanh nghi p.
- C n ph i kìm ch c m xúc khi ki m tra. Không nên cho c m xúc d n d t ti n trình.
  - Nhà qu n lý c n quy t oán có th gi i quy t xung t thành công.
- 2.2 Ra quy t nh ình chi n:
- Thông th ng các xung t khó có th gi i quy t c ngay.
- Thi gian tìm ra bn cht cav n làr t lâu.
- Có nh ng bi n pháp gi i quy t không nên công khai.
- B n nên l y uy quy n ch m d t ngay xung t và a ra các yêu c u i các bên, thông báo th i h n gi i quy t.

- 2.3 Tìm g p các bên liên quan tìm hi u thông tin:
  - Hãy I ng nghe h trình bày quan i m.
  - Hãy xem xét k l i ích c a h trong "v xung t".
  - Hãy xem ý ki n c a h : t i sao h l i quan i m nh v y?
  - Hãy hih ánh giá v i ph ng, ti sao h chor ng nh v y?
- 2.4 Tìm nguyên nhân g cr c a v n
  - Hãy a ra liên t c câu h i t i sao, tìm cho ra âu th c s là nguyên nhân g c r
- 2.5 Các chi n l c gi i quy t xung t
- Chi n I c th ng thua là chi n I c t o cho ng i nào ó ch u thua.

Chi n l c này th ng c dùng khi có m t cu c xung t x y ra, khi các bên không t gi i quy t c xung t và gây r c r i cho doanh nghi p.

- Chi n l c thua - thua c tìm th y trong khi xung t x y ra và có th a hi p th c hi n do nh ng ng i liên quan n trong xung t, m i bên ph i u hàng cái mà h mu n.

Các bên liên quan s d ng m t tr ng tài. Tr ng tài th ng ngh m t gi i pháp không làm cho bên nào hoàn h o theo ý mu n 100%. Các bên liên quan b b t bu c s d ng lu t mà không có bên nào linh ng. C hai bên u m t mát khi ã s d ng các quy t c nào ó.

Chi n l c thua - thua c s d ng khi c n m t gi i pháp nhanh. Trong tr ng h p này th ng là nhà qu n lý ph i th y r ng không còn th i gian ch i. Đây là m t bi n pháp ng n h n b i vi c c n thi t là t p trung hàn g n nhanh chóng các m i quan h ch không ph i là tìm nguyên nhân.

- Chi n I c th ng - th ng ch ra v n g c r t o ra xung t. Vi c th c thi chi n I c này òi h i ph i kiên nh n và linh ng c a ng i trung gian.

Bí quy t chính là t p trung xác nh v n mà m i ng i có th ch p nh n. Vi c tìm ra gi i pháp th ng - th ng òi h i lòng tin và kh n ng l ng nghe.

Các bên không th tranh ua và t p trung vào vi c th ng. C hai bên th ng - thua và thua - thua t o cho các bên liên quan m t m i quan h không t t p l m.

Chi n l c th ng - th ng th ng c trình bày theo khía c nh làm cho chi c bánh l n h n và sau ó, lát bánh cho m i ng i s l n h n.

Ktlun

Nên b t u b ng ph ng pháp h p tác Không th ng th i s d ng t t c các ph ng pháp Áp d ng ph ng pháp nào tu vào theo hoàn c nh th c t

2. Gi i quy t tình hu n c th

Bàit p gi i quy t tình hu n xung t-mâu thu n t il p.